UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

VI. De filiis Presbyterorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

& numerum tenendi prudentes, ac de familiarium qua-
litate inprimis curioſi, ne ex alienis vitiis turpem ſibi contrahant infamiæ notam, vulgoque obloquendi, calumniandique juſtas præbeant occaſiones. Et cùm maximè providendum ſit, ut non ſolùm coram Deo cui primùm placere debemus, ſed etiam coram hominibus opera noſtra probentur, ut cæteris exemplo ad imitandum poſſimus eſſe, ordinamus ut quilibet Cardinalis ſe domus ac familiæ ſuæ optimum rectorem, præfectumque oſtendat eſſe, tam circa ea quæ extrinſeca omnibus apparent, quàm quæ intus latent abſcondita. Habeat itaque eorum quiſque Sacerdotes, & Levitas, honeſtis veſtimentis indutos, attenteque provideat, ne quis in familia ſua quoquo modo beneficiatus & in ſacris ordinibus conſtitutus, veſtes portet verſicolores, nec eo habitu utatur qui ordini Eccleſiaſtico parum conveniat. Quare in presbyteratus ordine conſtituti, veſtes colorum quæ clericis à jure non prohibeantur, deferre debeant, uſque ad talos ſaltem demiſſas & habentes dignitates in cathedralibus, & canonici etiam dictarum cathedralium, ac primam dignitatem in collegiatis habentes, & Cardinalium capellani Miſſas celebrantes, caputium deferre in publico teneantur.

Scutiferis verò paulò ſupra talos concedantur, parafrenarii, quia in aſſiduo ſunt motu, miniſterioque funguntur laborioſiore, brevioribus, ac magis expeditis veſtibus uti poſſint, etiam ſi fuerint clerici, dummodo in Presbyteratus ordine non ſint conſtituti. Ita tamen, ut ab honeſtate non diſcedant, ſed ita vivant, ut mores Eccleſiaſticis ſuis ordinibus non diſcrepent. Reliqui verò clerici temperatè ac modeſtè omnia faciant, & tam ipſi clerici beneficiati, quàm in ſacris ordinibus conſtituti, comam, neque barbam, non nutriant a, neque mulas aut equos cum phaleris, ornamentiſque ex velluto aut ſerico factis, habeant, ſed ejuſmodi rebus ex panno tantùm, aut corio ſimpliciter utantur.

Paulus IV.

Lites & cauſæ Cardinalium evocantur, & Pontificis deciſioni reſervantur.

CAP. VI.

LItes & cauſas inter quoſcunque ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ſuper quibuſvis rebus & bonis, tam Eccleſiaſticis quàm ſecularibus, vel quorumvis ordinum regularibus, coram quibuſvis judicibus, in quavis inſtantia, ac etiam in negotio executorio, vel reſtitutionis in integrum, quomodolibet vertentes & pendentes, ad nos in eiſdem ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur, advocamus, cognitionemq; & deciſionem illarum nobis reſervamus, deciſionique & terminationi per nos ſuper illis faciendæ, appellatione quacunque etiam aliàs de jure admiſſibili rejecta & poſtpoſita, ſtandum, acquieſcendum, & patienter omninò parendum & obediendum fore ſtatuimus & ordinamus, ac ſimiliter in titulis & cauſis, quæ de cætero inter eoſdem Cardinales exoriri contigerit, obſervari volumus. Romæ 1555. 9. Januarii.

Leo Decimus, In Concilio Lateran.

Pompa funebris Cardinalium, quo ſumptu perſolvi debeat.

CAP. VII.

EXpenſæ funebres Cardinalium computatis omnibus, centum & quinquaginta florenorum ſummam excedere non debent, niſi exequutorū providentia juſtis allegatis cauſis ac rationibus, plus exponendum eſſe duxerit. Exequiæ & caſtrum doloris, prima & nona die fiant, infra octavam verò Miſſæ de more celebrentur.

a *Epiſcoporum domus (ait divus Hieronymus) omnium commune debet eſſe hoſpitium. Laicus unum, aut duos, aut paucos recipiens, implebit hoſpitalitatis officium. Epiſcopus, niſi omnes receperit, inhumanus eſt. Vide Can. 40. Apoſt. c. prohibetur. 23. diſt. & Carthag. Synod. 4. c. cleric. de vita & honeſtate clericorum.*

TITVLVS V.

DE ÆTATE ET QVALITATE ordinandorum.

Pius Quintus.

Nemo ad ſacros ordines admittatur ſine titulo beneficii, [illegible] aut patrimonii.

CAP. I.

CVm non deceat divino myſterio adſcriptos cum ordinis dedecore a mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus ſecularis, quamvis aliàs moribus, ſcientia, & ætate idoneus, ad ſacros ordines promoveretur, niſi prius legitimè conſtaret eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficeret, pacificè poſſidere, vel aliàs ordinari non poſſet, niſi juxta decretum in ipſo Concilio deſuper editi formam & tenorem. Cum autem nulla in hujuſmodi decreto religioſorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (ut moleſtè accipimus) cæterorum ordinum religioſi, Canonici, vel Clerici, intra clauſtra monaſteriorum [illegible] morum more regularium in communi viventes, qui aut nunquam, ſeu non niſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, & dimittere ſeculum redire liberè & licitè poſſunt, religionis prætextu abſque titulo ſufficientis beneficii, nec juxta dicti decreti formam ad ſacros ordines ſe promoveri prætendant, & à nonnullis Epiſcopis paſſim promoveantur, atque inde plerunque illud inconveniens eveniat, ut ſi poſtea è clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagantes, mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſti fidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur, qui ſingulorum Dei miniſtrorum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſynceris exoptamus affectibus, motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, deq; Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuò valitura ſanctione, decretum prædictum de Clericis ſecularibus loquens ad omnes & ſingulos etiam cujuſcunque ordinis Clericos religioſos ſive ſeculares, more religioſorum viventes, in communi non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus, ac religioſis, & aliis prædictis non profeſſis, ut ad ſacros ordines promoveri, necnon omnibus & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, gratiam, & communionem ſedis Apoſtolicæ habentibus, ut ordines ipſos hujuſmodi religioſis [illegible] impendere, niſi obſervata forma dicti decreti, [illegible] te ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contra facientes pœnam à præſtatione talium ordinum ipſo jure ſuſpendimus. Romæ Idibus Octob. 1568.

TITVLVS VI.

DE FILIIS PRESBYTERORVM.

Clemens VII.

Filii Presbyterorum beneficiis, quibus olim parentes [illegible] cunque diſpenſationis gratia intercedente, non [illegible]

CAP. I.

AD canonum conditorem non eſt dubium pertinere, cùm ſtatuta à ſe, vel prædeceſſoribus ſuis ad animarum Chriſti fidelium ſalutem [illegible] propter eorum abuſum, qui ſucceſſu temporis [illegible] hominum ſuccreſcente, magis indies dignoſcitur obeſſe, quàm prodeſſe animadvertit, ne ulterius [illegible]

a *Cap. Diaconi ſunt. circa med. 93. diſt. Concil. Trid. [illegible] cap. 2. 5. q. 2. c. planum.*

leant, providere. Sanè poſtquam fœli. recor. Alexander Papa III. prædeceſſor noſter, filios præſertim Sacerdotum in Eccleſiis paternis ſuccedere prohibuerat *a*, eaſque nihilominus, media intercedente perſona, filios ipſos habere diſpoſuerat, cùm paſſim Sacerdotes, ut Eccleſiis ſuis eorum filii potirentur ſatagentes, in Alexandri prædeceſſoris hujuſmodi diſpoſitione confiſi, Eccleſias ſuas, quas ad eorum pervenire filios geſtiebant, in favorem perſonarum, quæ Eccleſias ipſas, etiam illarum poſſeſſione non habita, in ipſorum reſignantium filios, ex fornicatione genitos, illicò mox reſignare, ipſique filii Eccleſias ipſas, diſpenſatione ſuper defectu natalium, quem ex dictis Sacerdotibus reſignantibus geniti patiebantur, etiam patris nomine expreſſo, obtenta, conſequi hactenus conſueverint, profectò pernicioſum ſemper, & abominabile, ac in gravem divinæ majeſtatis offenſam tendere, videlicet, quòd ipſi Presbyteri eorum crimen, quod erat occultum, non ſine turpitudine, ad inordinatum ſpuriorum filiorum amorem detegere non erubeſcerent.

Iudicavimus propterea, quòd ubi tempus, quod omnia palàm facit, & præſentium ratio quid in futurum cavendum ſit, admoneret, meritò movemur, & ad tollendum hujuſmodi abuſum, neceſſarium arbitrati ſumus ejuſdem Alexandri prædeceſſoris canonem corrigere potius, quàm talia, cum tanto hominum ſcandalo tolerare. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum conſilio & unanimi conſenſu, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus & ordinamus, quòd de cætero filii Presbyterorum ex fornicatione nati, Eccleſias cathedrales, etiam metropolitanas, ac monaſteria, quibus eorum patres præfuerunt, ſeu illa, & illas dignitates etiam majores & principales perſonatus, adminiſtrationes & officia etiam curata, & electiva, & alia quæcunque beneficia Eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis ordinum regularia, quæ Presbyteri & clerici ac religioſi eorum patres in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem tempus, ſeu in perpetuum aliquando obtinuerunt, nullo unquam tempore quoquo modo obtinere poſſint, nec cum eis ſuper hoc diſpenſare intendimus. Et ſi quas diſpenſationes per nos concedi contigerit, tanquam per præoccupationem & contra mentem noſtram, in conceſſas eis nullatenus ſuffragari, talesque diſpenſationes noſtris volumus ſuffragare temporibus, & quod nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus. Romæ 1533. 3. Non. Iunii.

TITULUS VII.
DE BONIS ECCLESIÆ ALIENANDIS, vel non.

Paulus Secundus.

Bonorum Eccleſiaſticorum alienatio, inconſulto ſummo Pontifice, & neceſſitate non urgente, nulla eſt.

CAP. I.

AMbitioſæ cupiditati, illorum præcipuè, qui divinis & humanis affectatis, damnatione poſtpoſita, immobilia & pretioſa mobilia Deo dicata, ex quibus Eccleſiæ, Monaſteria, & pia loca reguntur, illuſtranturque, & eorum miniſtri ſibi alimoniam vendicant, profanis uſibus applicare, aut cum maximo illorum ac divini cultus detrimento, exquiſitis mediis uſurpare præſumunt, occurrere cupientes: omnium rerum & bonorum Eccleſiaſticorum alienationem, omneq; pactum per quod ipſorum dominium, conceſſionem, hypothecam, locationem, & conductionem, ultra triennium, nec non infeudationem, vel contractum emphyteuticum, præterquam in caſibus à jure *a* permiſſis, ac de rebus & bonis in emphyteuſim ab antiquo concedi ſolitis, & tunc cum Eccleſiarum evidenti utilitate, ac de fructibus & bonis quæ ſervando ſervari non poſſunt, pro inſtantis temporis exigentia, hac perpetuò valitura conſtitutione fieri prohibemus, prædeceſſorū noſtrorum conſtitutionibus, prohibitionibus & decretis aliis ſuper hoc editis, quæ tenore præſentium innovamus, in ſuo nihilominus robore permanſuris.

Si quis contra hujus noſtræ prohibitionis ſeriem de bonis & rebus eiſdem quicquam alienare præſumpſerit, alienatio, hypotheca, conceſſio, locatio, conductio, & infeudatio hujuſmodi nullius omninò ſit roboris vel momenti: & tam qui alienat, quàm is qui alienatas res & bona prædicta receperit, ſententiam excommunicationis incurrat, alienanti verò bona Eccleſiarum, monaſteriorum, locorumque piorum quorumlibet, inconſulto Roma. Pontifice, aut contra præſentis conſtitutionis tenorem, ſi Pontificali vel Abbatiali præfulgeat dignitate, ingreſſus Eccleſiæ ſit penitus interdictus: & ſi per ſex menſes immediatè ſequentes ſub interdicto hujuſmodi, animo (quod abſit) perſeverarit indurato, lapſis menſibus eiſdem, à regimine & adminiſtratione ſuæ Eccleſiæ vel monaſterii cui præſidet, in ſpiritualibus & temporalibus ſit eo ipſo ſuſpenſus. Inferiores verò prælati, commendatarii, & alii Eccleſiarum rectores beneficiati, vel adminiſtrationem quomodolibet obtinentes, prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, canonicatibus, præbendis, aliiſque Eccleſiaſticis cum cura & ſine, ſecularibus & regularibus beneficiis, quorum res & bona alienarunt duntaxat, ipſo facto privati exiſtant, illaque abſque declaratione aliqua vacare cenſeantur: poſſintque per locorum ordinarios vel alios ad quos eorum collatio pertinet, perſonis idoneis (illis exceptis quæ propterea privatæ fuerint) liberè de jure conferri, niſi aliàs diſpoſitioni Apoſtolicæ ſedis ſint ſpecialiter aut generaliter reſervata: & nihilominus alienatæ res & bona hujuſmodi ad Eccleſias, monaſteria, & loca pia, ad quæ ante alienationem hujuſmodi pertinebant, liberè revertantur. Rom. Cal. Martii. 1467.

Iulius Tertius, Simoni de Puteo, & Ioanni Baptiſtæ, Cardinalibus.

Alienationes contra formam à Paulo II. præſcriptam factæ, revocantur.

CAP. II.

INdemnitati Eccleſiarum, ut ex debito noſtri paſtoralis officii tenemur, volentes providere, circumſpectioni veſtræ, quorum eximia integritas, ſingularis prudentia, exacta diligentia, & in rebus gerendis dexteritas, ac aliæ præclaræ virtutes, veteris experientiæ documento nobis jam dudum cognitæ ſunt, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per vos ſeu alios, quos ad hoc cum ſimili aut limitata poteſtate duxeritis deputandos, vocatis prout vobis videbitur, bonorum malè alienatorum, contra formam *b* conſtitutionis per fœl. recorda. Paul.

a *Concil. 9. Tolet. in cap. 10. gravius animadvertit. Alexand. 3. part. 19. cap. 3. & in Concil. Lateranen. cap. 14. arcentur à beneficiis ſpurii, quibus olim patres præfuère. concord. concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 15.*

a *Iure conceditur certis urgentibus caſibus neceſſitatis, & majoris utilitatis alienatio. Cor. in 2. volum. conſecrat. 8. Barb. in 5. volum. conſecrat. 6. in 2. colum. & ſeq. Ludovic. Roman. conſ. 36. Villagast. de rebus Eccleſiæ. in al. alienat.* b *Duo copulativè requirunt, videlicet, formam, id eſt, ſolennitatem, & juſtam cauſam alienandi. c. 1. de rebus Eccleſiæ non alienand. in 6. gl. in verb. redire. in c. 1. extr. de in integ. reſtitut.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN